

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 337/2013-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. JUDr. M. P., P., zastúpeného advokátkou JUDr. V. N., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sžo 18/2012 z 18. septembra 2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 13 S 70/2011 z 1. februára 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. JUDr. M. P. **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. februára 2013 doručená sťažnosť MUDr. JUDr. M. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Sžo 18/2012 z 18. septembra 2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 S 70/2011 z 1. februára 2012.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že «Sťažovateľ dňa 25. 7. 2011 podal žalobu na Krajský súd v Trenčíne o preskúmanie zákonnosti určenia dopravných značiek mestom P. ako správnym orgánom v obývaných častiach mesta P. a o preskúmanie výkonu správy pozemných komunikácií spoločnosťou M. P., s. r. o. Táto žaloba bola podaná na súd z dôvodu, že boli vyčerpané všetky iné prostriedky právnej ochrany, keďže z vyjadrení ďalej uvedených štátnych orgánov vyplýva, že v Slovenskej republike nie je orgán štátnej správy, ktorý by bol funkčne príslušný na preskúmanie určeného dopravného značenia a použitých dopravných značiek a ich súladu so zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

1) Mesto P. prijalo uznesenie MsZ 71/2008, ktorým schválilo „Prevádzkový poriadok dočasného regulovaného státia“, ktorý zavádzal platenie za státie vozidiel na uliciach viacerých sídlisk mesta P., teda na verejných priestranstvách, spoločnosti M. P., s. r. o., a to od 1. 9. 2008. Na toto uznesenie priamo nadväzovalo dopravné značenie, ktoré určilo mesto P. ako orgán verejnej správy...

2) Vzhľadom na zrejmy rozpor s právom a obchádzanie zákonov mestom P. sťažovateľ podal podnet na Okresnú prokuratúru v P. Na základe protestu prokurátora bolo uvedené uznesenie MsZ 71/2008 zrušené. Avšak predmetné dopravné značenie ostalo v platnosti napriek tomu, že uvedená úprava bola Okresnou prokuratúrou označená za nezákonnú, takže Mestská polícia mesta P. ďalej pokračovala v ukladaní pokút a používaní technických prostriedkov na zabránenie odjazdu motorového vozidla voči vodičom, ktorý sa nepreukázali zaplatením spoločnosti M. P., s. r. o., a to buď lístkom alebo kartičkou vydanou spoločnosťou M. P., s. r. o...

3) Z vyjadrenia Okresného dopravného inšpektorátu v P. zo dňa 16. 10. 2008 jednoznačne vyplýva, že tento nemá ani preskúmovaciu, ani rozhodovaciu právomoc voči obci pri určovaní dopravného značenia...».

3. Keďže trval protiprávny stav (rozpor dopravných značiek a spoplatnenia bežného státia na verejných priestranstvách...), «sťažovateľ dal podnet na preskúmanie preneseného výkonu štátnej správy mesta P. vo veci použitia dopravného značenia na miestnych komunikáciách na Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v P... (... keďže Obvodný úrad dopravy v P. spočiatku vôbec nekonal o podnete, na základe sťažnosti začal konať Krajský úrad dopravy v T.. Závery oboch úradov dopravy sú zrejmé: Krajský úrad dopravy v odpovedi zo dňa 17. 4. 2009 uvádza, že „skutočnosti ohľadom regulovaného státia na území mesta P. ako i osadenie dopravných značiek... sú plne v kompetencii mesta P.“...

... Keďže sťažovateľ považoval daný stav za protiprávny a štátne orgány nijako nekonali, podal žalobu v predmetnej veci na Krajský súd v Trenčíne...

... Krajský súd v Trenčíne v konaní 13 S/70/2011 konanie zastavil z dôvodu: „Samotný postup správnych orgánov možno preskúmať iba s rozhodnutím, pričom v tomto prípade žalobca žiadne rozhodnutie, ktorého zákonnosť by mala byť preskúmaná súdom, a ktorým by bolo zasiahnuté do jeho práv, právom chránených záujmov a povinnosti, nenapáda...

... Najvyšší súd SR uznesenie Krajského súdu v Trenčíne potvrdil.».

4. Podľa názoru sťažovateľa «Tým, že Krajský súd v Trenčíne, čo potvrdil aj Najvyšší súd SR, zastavil konanie s poukazom na § 104 ods. 1 prvá veta, takže nerozhodol vo veci samej, avšak vec ani nepostúpil na príslušný orgán, ktorý by mal mať kompetenciu riadiť a kontrolovať určovanie dopravných značiek ako prenesený výkon štátnej správy obcami, zjavne zasiahol do právnej sféry sťažovateľa. Najvyšší súd SR teda autoritatívne zasiahol do právnej sféry sťažovateľa, pričom Krajský súd v Trenčíne v uznesení jasne konštatoval nezákonnosť dopravných značiek tzv. „regulovaného státia“ v P.».

4. Sťažovateľ tvrdí, že „... rozhodnutím Najvyššieho súdu SR a Krajského súdu v Trenčíne o zastavení predmetného konania (bez rozhodnutia vo veci samej ako i bez postúpenia veci) došlo k porušeniu práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy SR.“.

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa M. P. na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy SR bolo porušené uznesením Najvyššieho súdu SR, č. kon. 4 Sžo/18/2012, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne, č. kon. 13 S/70/2011.

2. Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 1. 2. 2012, č. kon. 13 S/70/2011, a uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 18. 9. 2012, č. kon. 4 Sžo/18/2012, sa zrušujú a vec sa vracia Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie.“

6. Ako dôkazový materiál sťažovateľ (okrem iného) k sťažnosti pripojil *„Vyjadrenia ODI v P. a Obvodného i Krajského úradu pre pozemné komunikácie, žalobu... Uznesenie krajského súdu..., Odvolanie... Uznesenie Najvyššieho súdu...“*.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa odseku 2 kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak...

9. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 4 Sžo 18/2012 z 18. septembra 2012 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 13 S 70/2011 z 1. februára 2012 (pozri body 1 a 5).

10. Ústavný súd zdôrazňuje, že princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy (pozri bod 7) znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným orgánom verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, I. ÚS 219/2011).

11. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou

všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

12. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy označenými rozhodnutiami všeobecných súdov a konaním (postupom) im predchádzajúcim (body 2 a 5).

13. Krajský súd namietaným uznesením z 1. februára 2012 konanie o sťažovateľovej žalobe proti mestu P. a M. P., s. r. o. „o preskúmanie zákonnosti postupov... vo veci určenia použitia dopravných značiek v obývaných častiach mesta P... a vo veci výkonu správy pozemných komunikácií podľa určených dopravných značiek...“ po zistení, že „v predmetnom prípade nie súd splnené podmienky na konanie o žalobe podľa § 103 O. s. p.“, zastavil „s poukazom na § 104 ods. 1 veta prvá O. s. p. V danom prípade neboli splnené podmienky na postúpenie veci príslušnému orgánu, v zmysle § 104 ods. 1 veta druhá O. s. p.“.

Dôvodom takéhoto právneho záveru bola skutočnosť, že „postup žalovaných správnych orgánov môže byť predmetom preskúmavania súdom... iba spolu s rozhodnutím..., ktorého zákonnosť by mala byť preskúmaná súdom... V danom prípade žiadne konkrétne rozhodnutie, ktorého by mala byť preskúmaná súdom v tom zmysle, či bolo vydané v súlade so zákonom, žalobou napadnuté nebolo.“.

Krajský súd v závere odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol:

„V súvislosti s tým, že vo veci sa jedná o snahu žalobcu preskúmať postup správnych orgánov, ktoré pri určení použitia predmetných dopravných značiek v obývaných častiach mesta P., postupujú v zmysle všeobecne záväzného nariadenia obce, krajský súd poukazuje na skutočnosť, že podľa § 250zfa O. s. p., môže prokurátor podať na súd návrh na vyslovenie nesúladu všeobecne záväzného nariadenia so zákonom.“

14. O sťažovateľovom odvolaní rozhodol najvyšší súd namietaným uznesením z 18. septembra 2012 tak, že „ako vecne správne“ potvrdil uznesenie krajského súdu z 1. februára 2012 („podľa § 246 ods. 1 OSP v spojení s § 219 ods. 1 OSP“). Svoje rozhodnutie v podstatnom odôvodnil takto:

„Krajský súd správne konštatoval, že neboli splnené podmienky konania, keď žalobca namietal zákonnosť postupu mestského zastupiteľstva mesta P. pri určovaní použitia dopravného značenia v obývaných častiach mesta P., nakoľko nejde o individuálny správny akt, ktorý by bol adresne určený žalobcovi, ako konkrétnej osobe a tak by bol spôsobilý ukrátiť ho na jeho právach a oprávnených záujmoch. Odvolací súd sa tiež stotožnil s názorom krajského súdu, že bez priamej spojitosti zásahu do individuálnych práv a oprávnení určenej osoby by došlo k neprimeranému rozšíreniu možnosti napádať postupy správnych orgánov v správnom súdnictve.“

15. Podľa názoru ústavného súdu namietanie nesprávnosti a nezákonnosti rozhodnutia krajského súdu a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu (pozri bod 4) ako odvolacieho súdu nemôže byť samo osebe dôvodom na sťažovateľom tvrdené porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy. Najvyšší súd neodmietol sťažovateľovi poskytnutie súdnej ochrany, vecou sa zaoberal a rozhodol o nej, aj keď nie podľa jeho predstáv. Ústavný súd konštatuje, že predmetné procesné rozhodnutia všeobecných súdov o zastavení konania (resp. jeho potvrdení odvolacím súdom, pozn.) nie sú rozhodnutiami vecne konečnými a nezakladajú prekážku rozhodnutej veci. Sťažovateľ stále má možnosť domáhať sa – v rozsahu jeho nosných dôvodov – nápravy, napr. postupom upraveným v § 20 a nasl. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (v časti „dozor prokurátora nad žalovaním zákonnosti orgánmi verejnej správy“) v spojení

s príslušnými ustanoveniami zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov upravujúcimi účasť prokurátora v občianskom súdnom konaní. Sťažovateľ teda má/bude mať možnosť v naznačenom konaní uplatniť ochranu svojho práva aj svoju argumentáciu týkajúcu skutkovej a právnej stránky predmetnej veci, z čoho vyplýva, že má ešte k dispozícii iný prostriedok ochrany tohto práva, ktorého porušenie namieta vo svojej sťažnosti. Ústavný súd na tomto mieste považuje za vhodné poukázať na obsah sťažovateľom predloženého upovedomenia prokurátorky Okresnej prokuratúry P. z 15. decembra 2008, v ktorom okrem avíza o ďalšom postupe proti namietaným uzneseniam č. 71/2008 a č. 72/2008 prokuratúra nevyklučuje zváženie ďalšieho (adekvátneho, pozn.) postupu prokuratúry.

16. Okrem toho sťažovateľ má možnosť obrátiť sa aj na všeobecný (správny) súd, pokiaľ v ďalšom takomto súdnom konaní odstráni vady vytýkané všeobecnými súdmi v napadnutých rozhodnutiach (existencia rozhodnutia – individuálneho správneho aktu, ktorým bolo zasiahnuté, resp. boli ohrozené práva a oprávnené záujmy sťažovateľa). Rovnako, pokiaľ bol sťažovateľ v súvislosti s namietaným postupom postihnutý/sankcionovaný (bola mu uložená pokuta), mal možnosť (a toto aj učinil) sa účinne brániť. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu tiež vyplýva, že rozhodnutie o uložení pokuty sťažovateľovi (ktoré sťažovateľ označil v odvolaní za individuálny správny akt) bolo už v inom súdnom konaní zrušené, a teda sťažovateľovi v tomto ohľade bolo vyhovené.

17. Uvedené skutočnosti (body 15 a 16) predstavujú právne relevantnú okolnosť, ktorá vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu na preskúmanie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z 18. septembra 2012 a jemu predchádzajúceho uznesenia krajského súdu z 1. februára 2012. Z uvedeného dôvodu ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažovateľovu sťažnosť odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05).

18. Ústavný súd na záver poznamenáva, že dôvody uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Sžo 18/2012 z 18. septembra 2012 (a tiež aj krajského súdu z 1. februára 2012) sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných procesných noriem a nevykazujú znaky svojvôle.

19. Nad rámec uvedených dôvodov ústavný súd poznamenáva, že z písomných podkladov predložených sťažovateľom spolu so sťažnosťou (oznámenia obvodného a krajského úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie P. z 3. marca 2009 a zo 17. apríla 2009) tiež vyplýva, že pokiaľ sťažovateľ podal sťažnosť pre nezákonnosť sporného dopravného značenia na obvodný a krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie P., táto sťažnosť po vysvetlení problematiky a doložení stanovísk účastníkov šetrenia bola vybavená tak, že sťažovateľ „netrvá ďalej na jeho sťažnosti“.

20. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2013